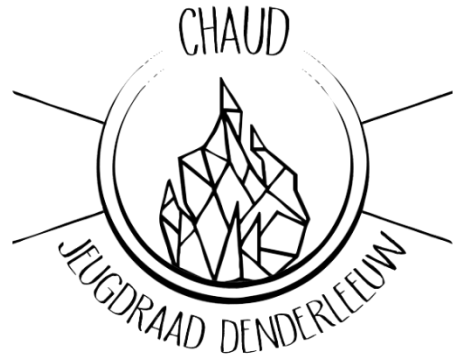

ADVIES

SAMEN LEREN SAMEN LEVEN

IN DENDERLEEUEW

DE AANLEIDING

Op 20 februari bracht Pano een reportage over de goede verkiezingsuitslagen voor extreemrechts in de Denderstreek. De reporters vertoefden 2 maand (november en december 2018) in Ninove, Denderleeuw en Aalst op zoek naar de oorzaken voor deze in Vlaanderen opvallende stembusuitslagen.

In de reportage worden 4 grote elementen aangereikt:

1. De samenstelling van de bevolking is in Denderleeuw zeer sterk veranderd in de laatste 2 decennia. Dit komt voornamelijk door de grote instroom van allochtonen. Zij worden aangetrokken door de goede bereikbaarheid van Brussel, in combinatie met de lagere huizenprijzen in de Denderstreek.
2. Welk effect heeft deze verandering op het onderwijs? Vreemd genoeg wordt deze vraag niet gesteld aan leerlingen die dagelijks van dat onderwijs genieten.
3. Mensen in kwetsbare sociaaleconomische omstandigheden voelen zich sneller bedreigd door de veranderende omstandigheden. Armoede werkt als een katalysator voor de angst voor de ander.
4. Wat brengt de toekomst? Opnieuw worden hier kinderen en jongeren naar voor geschoven als mogelijke factor in 'de oplossing'. Helaas komen wij, de jongeren, zelf niet aan het woord in dit afsluitend hoofdstuk.

Het resultaat maakt in Denderleeuw heel wat reacties los bij jonge inwoners. Wij (h)erkennen elementen uit de reportage (en andere helemaal niet), worden vermeld (maar niet gehoord) en bovenal: we voelen ons aangesproken om te reageren op het ongenueanceerde beeld dat van onze gemeente(s) wordt geschetst.

WELKE WEG HEEFT DEZE TEKST AFGELEGD?

Kinderen en jongeren voelen zich geroepen om op de reportage te reageren. Er wordt immers een aantal keer naar ons verwezen, maar wij komen niet of nauwelijks aan bod in de beelden. Daarom organiseerden de Denderleeuwse Jeugdraad Chaud in samenwerking met de leerlingenvraden van KA Denderleeuw en IKSO op dinsdag 12 maart een jongerendebat over de reportage.

Op het Panodebat waren zo'n 170 mensen aanwezig. Qua origine en leeftijd was het publiek heel gemengd. Het was fijn om te merken dat er met respect voor elkaar kon worden gepraat over de Denderleeuwse samenleving en dat de oudere aanwezigen vooral de jonge mensen aan het woord lieten. Naast jongeren uit Denderleeuw waren ook ouders, directie en leerkrachten van de scholen, de politie en actieve politici vanuit elke zetelende partij uit Denderleeuw aanwezig.

Grote afwezigheid op het debat was, ondanks de duidelijk open uitnodiging, de stem van (jong) radicaal rechts. Dit voelen wij aan als een gemiste kans voor een open gesprek, zeker gezien deze stem wel aanwezig was in reacties op sociale media vooraf en nadien. Het is echter ook geen onbelangrijke kanttekening voor het verdere vervolg van dit advies, want deze stem kan op die manier moeilijker worden meegenomen. Wij willen benadrukken dat we dit gesprek graag met alle perspectieven verder willen zetten.

Na het debat boog Chaud zich, opnieuw samen met een delegatie van beide leerlingenvraden, over de opmaak van deze tekst. Op 29 maart namen we een draftversie mee naar Chauffage, ons participatiefestival in jeugdhuis Stam X. De 100 aanwezigen aldaar kregen opnieuw de kans om toevoegingen te doen aan dit schrijfsel.

Na de paasvakantie van 2019 legden we met Chaud de laatste hand aan ons samenlevingsadvies, dat wij hieronder trots aan u presenteren.

We bogen ons over de vraag: hoe ervaren jonge Denderleeuwenaren (wijzelf dus) het huidige samenleven in onze gemeente? Hoe kijken wij naar de elementen die de Panoreportage naar voor bracht? En bovenal: hoe zien wij onze toekomst op samenlevingsgebied?

Bij elk onderwerp geven we, als officieel adviesorgaan voor kinderen en jongeren in Denderleeuw, concrete, warme aanbevelingen voor het gemeentelijk beleid. Tot slot vindt u er de meest opvallende quotes uit het Pano-debat van 12 maart terug.

VERANDERENDE SAMENLEVING

De samenleving verandert zichtbaar en onmiskenbaar. In Denderleeuw is de bevolking in de laatste 2 decennia in sneltempo diverser geworden. Het is niet zo dat men in diezelfde tijdspanne plots racistischer geworden is, maar we stellen overal in de wereld vast dat waar de migratie stijgt ook de angst groeit. Men heeft schrik voor het onbekende en angst om de eigen identiteit of positie in de maatschappij te verliezen.

Verandering hoeft op zich niet negatief te zijn, zolang iedereen voor elkaar open staat en van elkaar wil leren. Wij merken als jongeren echter dat er veel onbegrip is voor elkaar, zeker tussen volwassenen. Als jonge mensen kennen wij maar één Denderleeuw en dat is onze gemeente met de bevolkingsdichtheid en –samenstelling zoals die er op vandaag uit ziet.

Wij ervaren de plotse verandering minder en willen erop wijzen dat bepaalde zaken in onze ogen minder nieuw zijn dan vaak wordt gesteld:

- De groei van het Denderleeuwse bevolkingsaantal en de instroom van mensen die niet uit de streek komen is niet nieuw. Het station en de E40 staan/licgen er al langer dan 20 jaar. Het feit dat veel nieuwe inwoners herkenbaar zijn en blijven aan hun huidskleur is wel een nieuw, versterkend element.
- Voorts willen wij erop wijzen dat de criminaliteitscijfers in Denderleeuw niet gestegen zijn. Jongeren voelen zich niet onveilig in Denderleeuw, ook niet op de plekken die door volwassenen vaak als onveilig worden aangeduid.

We begrijpen voor een deel waar het onbegrip vandaan komt: er is te weinig contact tussen leden van de verschillende gemeenschappen. Onbekend maakt onbemind. Stereotypering en vooroordelen maken onze samenleving kapot. Hierbij willen we benadrukken dat de vooroordelen over elkaar binnen alle gemeenschappen leven.

Wij merken ook dat deze situatie nadelig is voor het psychologisch welzijn van jongeren. Door iedereen over dezelfde negatieve kam te scheren, voelen we ons gevisieerd, ook indien we helemaal niets verkeerd doen.

Daarom vinden wij als jongeren dat wij het goede voorbeeld moeten geven en willen we volwassenen graag door onze bril naar Denderleeuw laten kijken.

We zijn ervan overtuigd dat onze kijk op Denderleeuw wordt gevormd doordat wij elke dag met andere culturen in contact komen. Onze klassen zijn immers allemaal gemengd, elke vriendengroep kent mensen van verschillende origine, ... Wij pleiten ervoor om maximaal in te zetten op ontmoetingskansen voor alle Denderleeuwenaren – het voelt voor ons vreemd om daaraan toe te moeten voegen 'van alle culturen' of 'van alle origines'.

Voor ons is Denderleeuw gewoon Denderleeuw: de plek waar we opgroeien en trots op zijn.

OPVALLENDE UITSPRAKEN UIT HET DEBAT

"Op onze school, waar het heel multicultureel is, kunnen wij allemaal perfect met elkaar opschieten. Maar voor onze ouders is dat vaak nog moeilijk, zeker door de taal." – Angela (voorzitter leerlingenraad KAD)

"In de jaren '70 verscheen het boek 'Van schiptrekker tot pendelaar'. Het grote station in Denderleeuw is een feit. Er is sinds de jaren '70 al een grote verandering de bevolkingssamenstelling." – Odiel (opbouwwerker Samenlevingsopbouw)

CONCREET ADVIES

Zet in op evenementen die een breed publiek aanspreken. Neem hierin elementen op uit verschillende culturen.
--

Blijf benadrukken dat de criminaliteitscijfers in Denderleeuw niet hoger zijn dan op andere plaatsen in Vlaanderen. Jongeren voelen zich niet onveilig in Denderleeuw, maar ook niet altijd welkom.

ANDERSTALIGHEID EN ONDERWIJS

Wanneer het over onderwijs gaat, wordt in de PANO-reportage sterk gefocust op de thuistaal van leerlingen. Voor ons jongeren betekent deze meertaligheid op lange termijn een voordeel. Alle jongeren die in Denderleeuw naar school gaan, spreken immers Nederlands. Zonder die kennis is het onmogelijk om op een Nederlandstalige school een diploma te behalen.

Dit betekent dat velen van ons een extra troef in handen hebben wanneer we op de arbeidsmarkt terechtkomen.

Het feit dat jongeren het Nederlands beheersen, is uiteraard ook een factor in het verkleinen van de verschillen tussen verschillende culturele achtergronden. Wij beseffen dat dit voor onze ouders moeilijker ligt. Daarom spelen meertalige jongeren in de praktijk vaak een dubbele rol: naast onze eigen meertaligheid, trekken we ook onze ouders mee in bad.

Wij zijn ons er evenwel van bewust dat meertaligheid een rem kan zijn op onze schoolprestaties. Toch pleiten we er voor om verder te kijken dan enkel de beheersing van het Nederlands om eindbeslissingen te nemen inzake studieadvies. Velen onder ons worden slachtoffer van het watervalstelsel of moeten een jaar overdoen, puur omwille van een taalachterstand.

Voor ons jongeren is 'de school', tot slot, de ultieme verbindende plek, waar we leren om te gaan met verschillen tussen mensen. Kinderen en jongeren met verschillende achtergronden (zowel cultureel als sociaal-economisch) zitten er allen in hetzelfde schuitje. Vandaar ook onze overtuiging dat ontmoeting en contact de beste manier zijn om mensen te laten samenleven.

OPVALLENDE UITSPRAKEN UIT HET DEBAT

"Ik ben thuis Franstalig opgevoed. Ik zat op het IKSO. Maar je ziet dat niet aan mij. En ook buiten school merk je geen verschil." – Matthieu (ex-leerling van het IKSO)

"Ik denk dat mensen beter opgeleid moeten worden van: er is een verschil. Ok. Maar hoe moeten we verder?" - Thereza

"Er is een verschil tussen Nederlands spreken en goed presteren in talige vakken, zoals geschiedenis. De ondersteuning hierin kan worden uitgebreid." – Nele (leerkracht geschiedenis en nederlands bij het KAD)

CONCREET ADVIES

Het onderwijs is dé plek waar kinderen en jongeren elkaar ontmoeten, over alle verschillen heen. Deze functie kan via brede school worden uitgebreid naar andere doelgroepen.
Werk, in samenwerking met de scholen, een coherent taalbeleid uit.
Kijk voorbij taalkennis als het gaat om het ontdekken en/of erkennen van talenten van leerlingen.
Organiseer Nederlandse lessen voor anderstalige ouders tijdens en/of na de schooluren en op school.

ARMOEDE

Armoede werkt versterkend voor de angst voor het onbekende.

Kwetsbare mensen voelen zich sneller bedreigd door veranderingen. Dat lijkt ons ook logisch: de speelruimte van deze mensen is minder groot indien er zich maatschappelijke veranderingen voordoen. Bovendien is het zeer menselijk om op zoek te gaan naar een zondebok voor de eigen problemen.

Wij vinden het evenwel jammer dat er op dit moment krachten aan het werk zijn die deze gevoelens versterken en de schuld van de armoedeproblematiek louter bij één bevolkingsgroep leggen.

Een ander neveneffect van armoede is isolement, het zich terugtrekken uit de samenleving.

Individueel ontwikkelen zich echter in relatie met anderen: familie, scholen, verenigingen waarvan men lid is, de buurt waar men leeft. Het zeer diverse verenigingsleven is er een voorbeeld van. Aandacht voor verbondenheid behoort tot de identiteit van jongeren. Wie zich verbonden voelt met anderen, voelt zich beter, heeft meer vertrouwen in andere mensen, in de samenleving, in de instellingen. Naar verbondenheid streven is één van de hoekstenen om de gemeente goed te besturen.

Wij jongeren willen ons inzetten om van Denderleeuw een gemeente te maken waarin het voor iedereen goed samenleven is. Wij geloven dat dit kan door de dialoog met de verschillende gemeenschappen aan te gaan. Wij jongeren willen hier graag als brugfiguur optreden en steken onze hand uit naar iedereen die op constructieve wijze over samenleven in Denderleeuw wil nadenken.

Kwetsbare mensen verdienen maximale ondersteuning. Dit geldt dubbel voor kinderen en jongeren in (kans)armoede. Zij kunnen immers moeilijk verantwoordelijk gesteld worden voor de situatie waarin zij zich bevinden.

De laatste jaren zagen wij in onze gemeente goede initiatieven groeien, zoals ontmoetingshuis De Palaver in Hemelrijk. Ook andere wijken in Denderleeuw kunnen gebaat zijn bij een vergelijkbaar initiatief.

In een goed armoedebeleid is goede, betrouwbare informatie onontbeerlijk. Hier vinden wij als jongeren dat het gemeentebestuur nog kan groeien:

1. Durf te benoemen wat minder goed gaat, maar verlies hierbij het positieve niet uit het oog, en/of omgekeerd.
2. Maak geen gebruik van foutieve informatie die onze samenleving verder verdeelt en gebruik gemeentelijke communicatie niet als promotiekanaal voor de prestaties van de meerderheid.
3. Zorg er tot slot voor dat iedereen de boodschap kan begrijpen.

Verder pleiten wij in de armoede-problematiek opnieuw voor ontmoeting. Want zoals mensen uit verschillende culturele achtergronden elkaar niet kennen, leven ook (jonge) mensen met een andere sociaal-economische achtergrond vaak in gescheiden werelden.

OPVALLENDE UITSPRAKEN UIT HET DEBAT

"Mensen willen zich in eerste instantie erkend en gerespecteerd voelen; en dat is eigenlijk een basis die we eerst moeten doen, voordat we bruggen kunnen bouwen" – Lieke (Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen)

"Voor mij is het sprekend dat we er niet in geslaagd zijn om extreem-rechts te betrekken bij dit debat. De drempel tot dialoog moet verlaagd worden." - Pablo

CONCREET ADVIES

Maak werk van een ontmoetingshuis in de stationsbuurt / wijk Leeuwbrug, zoals de Palaver in Wijk Hemelrijk.
Maak duidelijk dat de kansen en de regels voor mensen in kwetsbare situaties voor iedereen dezelfde zijn.
Zet in op transparante, eerlijke communicatie. Benoem samenlevingsproblemen en licht toe welk pad u wil bewandelen om die problemen te verkleinen. Blijf benoemen wat goed gaat in onze gemeente, zonder de mindere kantjes uit het oog te verliezen.
Zet in op laagdrempelige, toegankelijke communicatie, ook voor anderstaligen. Wil je verbinden, dan is het belangrijk dat iedereen de boodschap begrijpt.
Verlaag de drempels en wederzijdse vooroordelen en creëer opening om tot dialoog te komen. Laat dit advies gelden als een uitgestoken hand om verschillen tussen mensen te overstijgen en tot een constructief samenlevingsproject in Denderleeuw te komen.

TOEKOMST

De jeugd heeft de toekomst, zo luidt de boutade. Maar bovenal zijn wij de kinderen en jongeren van vandaag. Een kwart (!) van de Denderleeuwenaren is jonger dan 18 jaar. Sinds 2018 is Denderleeuw bovendien een kindvriendelijke gemeente. De gemeenteraad stemde er in januari 2018 unaniem mee in dat zij kinderen en jongeren zien als volwaardige burgers en niet als volwassenen-in-wording. Wij hopen dat onze stem nu wordt gehoord en vandaag reeds kan bijdragen aan een aangename Denderleeuwse gemeenschap.

De jeugd van tegenwoordig, zoals die andere uitspraak luidt, heeft immers een duidelijke mening en kijk op Denderleeuw. Wij zijn trots op de gemeenschap waarin we opgroeien en herkennen ons niet in het negatieve, verdelende beeld dat er vaak over wordt geschetst.

Wij willen niet terug naar een Denderleeuw-van-vroeger. Wij willen naar een Denderleeuw van de toekomst. Voor ons is dat een verderzetting van het Denderleeuw van vandaag, met plaats voor al onze vrienden, ongeacht hun huidskleur, hun positie op de sociale ladder of de taal die ze thuis spreken.

Tijdens het debat vormden formuleerden de aanwezigen een mix van optimistische en pessimistische de toekomstperspectieven. Gaande van 'racisme zal altijd bestaan' (Wassim) tot 'de tijdsgeest zal dit probleem overwinnen' (Wim). Wij geloven dat beide perspectieven naar dezelfde conclusie kunnen leiden: door ontmoeting tussen verschillende gemeenschappen te stimuleren.

Wij hopen in elk geval dat we door de organisatie van het het debat op zichzelf en het geven van dit advies nogmaals kunnen benadrukken dat wij, als jonge burgers, aan de slag willen gaan met de wereld / het Denderleeuw zoals we dat vandaag ervaren.

OPVALLENDE UITSPRAKEN UIT HET DEBAT

"Ik denk dat we op de middelbare school een roze bril op hebben. Dat het een grote stap is na school en dat we dan wel meer met discriminatie in aanraking gaan komen." - Kelly

"We gaan elkaar blijven tegenkomen. Het is niet dat we na school ineens magisch in twee andere landen gaan wonen. Onze gemeenschappelijke ervaringen raken we niet kwijt." - Brent

CONCREET ADVIES

Als je wil weten hoe je samenleeft in een diverse setting, gebruik jongeren dan gerust als ervaringsdeskundigen. We doen het elke dag.
--

Ondersteun initiatieven van onderuit, zij geven weer wat er leeft in Denderleeuw.

TOT SLOT

In de uitleiding van de Panoreportage komen 2 belangrijke elementen aan bod.

1. De stelling dat 'kinderen en jongeren' mogelijk beter weten om te gaan met de diversiteit.
2. Een man maakt de vergelijking tussen leren samen leven en het maken van mayonaise. Om er voor te zorgen dat je mayonaise pakt, heb je een goed bindmiddel nodig.

Wij combineren beide zaken graag:

Gebruik ons jongeren gerust als *good practice* als het gaat om samenleven in een diverse context. We doen het elke dag. Bovendien bestaan wij uit alle mogelijke ingrediënten uit onze Denderleeuwse samenleving en voelen we ons nu al gebonden met hoe die er vandaag uitziet.

Wij doen dan ook een warme oproep aan iedereen om er met ons mee voor te zorgen dat de mayonaise pakt. Want wat is er lekkerder dan een kwak smeuijge mayonaise bij een dampend pak friet?

CONCREET ADVIES

Ondersteun de mayonaisebeweging en ga op zoek naar het bindmiddel tussen Denderleeuwenaren. Wij jongeren staan te springen om hieraan mee te werken en bruggen te bouwen.

Namens jeugdbeleidsraad Chaud,

Maaïke Billiet
Voorzitter

Priscillia Kalonji
Voorzitter